

פרשת צו

שבת פרה

גליון תרל"ז

שנה י"ג

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

מפי ספרים וסופרים

לאהבה את השי"ת ולהתדבק במדותיו

פקודותיו? ענהו כן, שתי פעמים ביום פתחתי וקראתי בה מרישא לסיפא, ולא החסרתי אף אות אחת. ויתרגו בעל הבית ויגער בו בניזיפה, הלא כל עיקר האגרת היתה לא לקריאה גרידא, אלא שע"י הקריאה תדע מה לעשות, ואתה הזנחת כל עסקי אוי ואבוי למשרתים כאלה.

הנמשל: השי"ת אינו זקוק לשרותנו, כל עצמנו לא ברא אלא למען יוכל היטיב אתנו, וברוב רחמיו עלינו, נתן לנו את תורתו ויצונו לאהבו ולדבקה בו, בכדי שנזכה לקבל שכרנו ולא לאכול ארוחות חינם, אכן הננו משרתים סכלים, כי אנו אומרים לצאת ידי חובתנו באמירה בלבד משפה ולחוץ, חושבים אנו שבקריאת האגרת לכד אנו משרתים לבעל הבית, ושוכחים כי כל התורה לא נתנה, אלא להגיע על ידה לאהבת השי"ת ולהתדבק במדותיו, וכמו שאיננו יכולים לקיים מצות תפילין רק ע"י אמירת וקשרתם, כן איננו מקיימים מצות ואהבת את ה' אלוקיך באמירה לבד. מה נענה איפוא ליום הדין.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים זיע"א)

בעונותינו הרבים אנו קוראים פעמיים בכל יום "ואהבת את ה' אלקיך", ואיננו חושבים אפילו רגע להתבונן באהבת ה' כיצד להגיע למדרגה זו ובמה להתאהב בהשי"ת, אנו ממליכים את שם כבודו בכל יום, על כל שבעת הרקיעים, על הארץ וארבע רוחותיה, אבל שוכחים אנו לגמרי להמליך את השי"ת על עצמנו אנו.

משל למה הדבר דומה: לאיש שבא אצל בעל הבית ויבקשו לקבלו בתור משרתו בעסקיו הרבים ויענהו בעל הבית כי אינו זקוק עכשיו למשרתים, אך אם יבטיחו שישרתו באמונה וימלא אחרי כל ההוראות שיתן לו, יקבל אותו. כמוכן שהאיש הזה הבטיחו וישבע לו שבועת אומן. אירע פעם שלפני בעל הבית היתה דרך רחוקה, ויקרא לאיש אמוני וימסור בידו אגרת כתובה מכל צדדיה, ויצוהו למלא בדיוק אחרי כל פקודה ופקודה הנוכרת במכתבו זה. משרתו קבל אגרתו והבטיחו כי לא יסור ימין ושמאל מכל אשר צוהו. ויהי היום ובעל הבית חזר מדרכו, ויתיצב לפניו בין משרתיו הרבים גם משרתו זה, ועל שאלתו אם מלא את

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

הרהורי עבירה קשים מעבירה

וידבר ה' וגו', זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר וגו' (ו', א'-ב') ופירש"י ז"ל אר"ש ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס.

ולחבין דברי רש"י ז"ל נקדים דאיתא במס' סנהדרין (צ"ט): אמר רבא כוליה גופי דרופתקיניהו טובי' לדזכי דהוי דרופתקא דאורייתא, ופירש"י ז"ל שם לשון אחר דרופתקי כיס ארוך שמשימין בו מעות וכל הגופים נרתקין הם וכו' עיי"ש, והענין הוא כי הגוף הוא בחי' היצונית, והפנימיות נקרא בחינת נשמה, כמ"ש חז"ל תפילה בלא כוונה כגוף בלא נשמה, והנה במסכת יומא (כ"ט). אמרו הרהורי עבירה קשים מעבירה, וביאור הענין י"ל שאם חטא האדם בפועל לאמר עשיית המעשה יודע שנגמר העבירה, אבל הרהור אין לה שיעור, וגם על הרהור נדמה לו שלא חטא כלל ולאשת לבו לשוב ע"ז, וכעין דברי רבינו יונה (ברכות דף א': ד"ה והא) על ספק עבירה עיי"ש, וע"ז אר"ש יותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס, היינו על הרהורי עבירה שלא גמר העבירה בפועל עם הגוף שלה, כי זה הוא קשה מעבירה.

(ישמח ישראל)

כשאדם עושה תשובה מאהבה, הזדונות נעשות לו כזכיות

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה וגו'. בפרש"י ז"ל אר"ש ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס עכ"ל. י"ל בדרך רמז עפ"ד הרב הקדוש במגיד מקאזניץ צצוק"ל (מובא דבריו הק' לפרשה אות ג) שעבודת הקודש צריך להיות באהבה ויראה באהבה שבלא יראה יוכל האדם לבוא לכלות הנפש ע"ש. וכ"ק אאמו"ר זצלה"ה זי"ע (בעל תפארת שמואל) פי' הענין דתשובה מאהבה הזדונות נעשות לו כזכיות, לפי שע"י תשובה מאהבה עושה תשובה גם על המחשבה לא טובה, אע"פ שאינו נידון על המחשבה, משא"כ תשובה מיראה עושה תשובה רק על המעשים משום הכא נעשות לו כשגגות, עכדה"ק.

(עקידת יצחק)

מה שונה עבודה במחשבה מעבודה מעשית

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה. פירש"י ז"ל אר"ש יותר צריך הכ' לזרז במקום שיש חסרון כיס, ודקדקו למה לא נאמר בכל הקרבנות ובהמצות שיש חסרון כיס לשון זירוז רק בעולה בלבד.

אולי י"ל ע"פ דרכי עבודה ועפ"י אמרם ז"ל (יומא כ"ט) הרהורי עבירה קשה מעבירה, והענין היא כי עיקר העבודות היא שיקדש ויטהר האדם את מוחו ומחשבתו ולבו, וכש"נ (פ' שלח) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו' למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלקיכם והעיקר היא שמירת הלב וכש"נ (משלי ד') מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאת חיים, כי עבודה זו יוכל להיות נקי ומנוקה בלי שמצה ח"ו, כי מחשבת הלב וטהרת המוח והמחשבה אינו נגלה לבן אדם, רק אני ד' חוקר לב ובוחן כליות, אבל במצו' מעשיות יוכל להיות תערוכות מחשבות זרות שעושה ע"מ לקבל פרס ולטובתו בעוה"ז ולהנאתו שייכבדוהו בני אדם הרואים אותו שעושה מצו', ובזה אמרו ז"ל הרהורי עבירה קשה מעבירה.

(תפארת שמואל)

כל האומר דברי תורה ברבים ידמה כאילו עומד באש

איתא במד"ר (פ' זו) א"ר לוי נימוס קלוסים הוא שכל המתגאה אינו אלא באש וכו' ע"ש, ועפ"ז יבוארו דברי המדרש תנחומא (הובא בפתיחה לסה"ק ישמח ישראל מכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע) כל האומר דברי תורה ברבים ידמה כאילו עומד באש, לפי שמי שאומר דברי תורה ברבים עלול לבוא להתפארות ופניות (וכן כתב רבינו זי"ע שם) ועיי"ז יהיה נידון באש כמ"ש במד"ר.

ואפשר לומר הטעם שנידון באש לפי שהתגלות השכינה למשה רבינו ע"ה היתה בסנה בוער באש להראות שהקב"ה מחבב השפלים ומשרה שכינתו עליה, מש"ה נידון באש שהיא מדה כנגד מדה, ומשום הכא כל האומר דברי תורה ברבים ידמה כאילו עומד באש והבן.

(אמונת משה)

ווארט

נסיעה לצדיקים לשבת ויום טוב

הקדוש מראפשיץ זי"ע אמר: שנכון ליסע לצדיק על שבת קודש דוקא, כדי שלאחר מאה שנה אף אם ח"ו יגמר דינו לגיהנום מכל מקום ביום השבת קודש דכל חיביא דגיהנם נייחין, יש לו ברירה לומר שרצונו שינהגו אותו אל הרבי שלו שהיה נוסע אליו על שבת, ומוכרחים למלאות שאלתו כדי שיהיה לו נייחא, דאי לאו הכי אין זה נייח.

ודודי זקני הק' משידלאווצי זי"ע אמר שראוי לאדם לבקש אחרי פטירתו שהרבי שלו יהיה בתוך הבית דין שידונו אותו, ומוכרחים למלאות שאלתו, ולא ימלט שהרבי שלו לא יעשה לו טובה. וכונודע העובדא שהיה אצל מרן הקדוש מוהר"י מרוזין זצ"ל זי"ע וכי"א. (אור הנר עניני שבת, קדושת היהודי)

החסידיים שנוסעים בתקשרות ובשאיפה לקבל חסידות, אותם שמרגישים את הפעולה אשר החסידות בהם פועלת, השבת והיום טוב שהם אצל רבם הוא אצלם מבחר ימי חייהם, בחינת ימי קדם וחיי גן עדן רוממים, זכים וטהורים, בתוך שממות מדבר ימי עולם הזה של חול. (הכשרת האברכים, מבא השערים פרק ח)

אלין פרפ"ח ר' יצחק
פן פרפ"ח ר' משה אריה צבי
נאבי"א י' סיון תש"א

מרגניתא דיצחק פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

הגויים שעינו את ישראל. (אור החיים)

"זאת תורת העולה", היינו לימוד תורת העולה, "היא העולה על מוקדה על המזבח", הוא כמו שהבאנו קרבן בפועל ונשרף על המזבח (וכמ"ש חז"ל כל הלומד פרשת עולה כאילו הקריב עולה) "כל הלילה" היינו כל ליל הגלות הוא כן, "עד הבוקר" עד שיהיה הגאולה שלימה, שאז נקריב בפועל ממש את הקרבנות.

הרה"ק ר' ברוך ממעזיבונ זי"ע פירש: חם ליבי בקרבי (תהילים לט, ד), כואב ובווער לבי מצער, "בהגיגי" כאשר אני חושב על תבער אש במקום שתבעיר אש על המזבח, שאקריב שם הקרבנות "דברתי בלשוני" במקום להקריב בפועל קרבנות אני מדבר רק בלשוני דהיינו שאני קורא פרשיות הקרבנות דאיתא ע"ז "ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, ג).

(מטעמי שולחן שבת)

ואש המזבח תוקד בו (ו, ב). כאשר הרה"ק בעל "אמרי אמת" מגור זצ"ל היה עדיין ילד כבן חמש, ולמד פרשת השבוע מפי המלמד, כשהגיע לפסוק זה, שאל את פי המלמד, מדוע נאמר ואש המזבח תוקד בו, היה צ"ל תוקד עליו על המזבח? לא ידע המלמד מה להשיבו, וא"ל שאל את אביו ויגד לך פשט הכתוב, פנה הילד לאביו בשאלה זו וא"ל אביו בעל "השפת אמת", ומה חשבת אתה לומר בזה, אמר לו: לדעתי הכוונה היא שאש המזבח תוקד בו, בהכהן, שיאיר אצלו המצוה כמו אש...

זאת התורה לעולה ולחטאת ולאשם (ז, לז). האמת היא שאפילו לימוד התורה תלוי לפי מחשבת האדם הלומדה, כי הלומדה לשמה עליו נאמר: "וצדיקים ילכו בם" (הושע יד, י) ואם כוונתו להיות לו לקרדום להפור בה ח"ו הרי נאמר (שם): "ופשעים יכשלו בם", ואל זה רמז הכתוב "זאת התורה הנלמדת ע"י האדם, יכול להיות לפעמים "לעלה ולמנחה" לפניו ית' לריח ניחוח לה, ולפעמים זה יכול להיות "לחטאת ולאשם", היינו סם חיים למיימונים בה וסם המות למשמאילים בה.

(מר ישראל להרה"ק מרוזין זי"ע)

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים (ו, ד). אחד קבל לפניו על ענין אחד הרבה פעמים במשך הרבה זמן, אמר לו: כתיב ופשט את בגדיו היינו שכל אדם יש לו ענינים שהיצה"ר מפילו בהם ומסיתו, אבל צריך להיות שבכל פעם ישפוט את הבגידות האלו שנפל בהם, היינו שיתקנה, ולבש בגדים אחרים שיקח עצמו לתקן בגידות אחרות ולא שיהיה תמיד מחזיק באותן הבגידות, שוין צייט צי פערעכטין יענס, נעמען זיך שוין צי עפעס אנדערש (כבר הגיע הזמן לתקן ענינים אחרים). (אמרות משה, קאברין)

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור, והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה (ו, ד-ה) אמר בדרך מוסר, כל אדם עליו לזכור כי יבוא זמן אשר "ופשט את בגדיו" - רמז ליום המיתה, "ולבש בגדים אחרים" לבישת התכריכין, "והוציא את הדשן" - רמז על הגוף שהוא פסולת אחרי שהנשמה עולה למעלה, "אל מחוץ למחנה" לבית מועד כל חי, שהרי אין עושין בית החיים בתוך העיר, "אל מקום טהור" שנקרא דאם הייליגע ארט (האדמה הק') "והאש על המזבח" אש הגיהנום, "תוקד בו לא תכבה" על כן לכה ונשובה אל ה'.

ברש"י ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס, פירש הרה"ק ר' צבי מרימנוב זצ"ל, ברצוני לומר, באותן המצוות שאין קונים אותם בעד מים יקרים. (אור הגנוז)

ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס, היינו בעקבא דמשיחא שכלה הפרוטה מן הכיס צריך התחזקות ביותר. (דברי ישראל, מודיין)

זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה (ו, ב). "הוא העולה" היינו כלל ישראל שנאמר בו מי זאת "עולה" מן המדבר, "על מוקדה" סובלים יסורים בגלות "על המזבח" היסורים דומים למזבח כפרה. וממשיך הכתוב עד מתי יסבלו "כל הלילה" היינו הגלות שנמשלה ללילה, "עד הבוקר" עד שיאיר אור הגאולה שנמשל לבוקר, ואז, "אש המזבח תוקד בו לא תכבה", השי"ת ינקום את נקמתינו מיד

מעשי צדיקים

ואז קרה הדבר - כף הזכויות הכריעה

מאיר המארח, מביט חסר אונים על המאזמה המתחוללת בביתו הנאה, על המרבדים המתלכלכים ברפש, על הרצפה שהבהיקה לפני רגע ועתה מכוסה מעטה של בוץ וכו', "אמנם זכיתי בזכיה גדולה" מהרהר ר' מאיר, "אך אני אשלם תמורתה מחיר יקר". עוד רגע קט וקבוצת חסידים נלהבת פורצת לבית בקול שאון, הללו נשאו עמם בוץ ורפש, ובלי לתת דעת על העולם הגשמי שבתוכם הם ניצבים, מלכלכים הם את אשר לא התלכלך עד כה.

ר' מאיר ואשתו מביטים ב"חורבן" שירד על ביתם הנאה, ושוב אינם מסוגלים להבליג, "כיצד מעזיזים אתם ללכלך כך את ביתי?" מתפרץ לבסוף ר' מאיר, הלא מילאתם את ביתי בבוץ ורפש. הביטו הנוכחים סביבם והבינו ללבו של המארח, ניסו לקרצף את הרפש, אך לא הצליחו - מעונו של ר' מאיר הושחת כמעט ללא תקנה.

בערב לאחר שעזבו כל האורחים את חדרו של הרבי ויצאו מעודדים ומאוששים אל אור הלילה הצונן, שלח הרבי לקרוא לר' מאיר. פסע ר' מאיר לעבר חדר משכנו של הצדיק ובדרכו ראה כיצד עמלות המשרות ננקות את הבית. הרבי נעץ מבטו בפניו של ר' מאיר ולבסוף אמר: "ברצוני

אזירת חג ירדה על העירה הקטנה, הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א נכנס בשעריה והתכוון לחנות בה במסעו. יהודי העיר התרגשו, הן לא בכל יום זוכה עיירתם הקטנה לארח אחד מצדיקי הדור, עשירי העירה התווכחו ביניהם על הזכות לארח את הצדיק בבתיהם, ולבסוף נפלה הזכות בחלקו של ר' מאיר, יהודי עשיר ונכבד המפזר כספו לצדקה ובקי בחדרי התורה. אל ביתו הגדול והמפואר עשתה מרכבתו של הרבי, חום נעים שרר בבית, לעומת צינת החורף ששררה בחובות המושלגים, הצדיק שוכן, כמובן, בטוב ובנאה שבחדרי הבית, והמארח השתדל להנעים לו את שהותו ככל האפשר.

עד מהרה החלו יהודי העירה לנהור את ביתו של ר' מאיר, איש איש ומשאלת לבו, איש איש וצרת נפשו, והכל חפצים להיכנס לחדרו של הרבי, לפרוק את מועקת לבם וליטול מהצדיק ברכה ומלת עידוד. הקור העז לא הרתיע את ההמונים, שצבאו על דלתות הבית, רבים הביאו גם את נשותיהם ועולליהם, כדי שאף הם יזכו להתברך מפי הרבי.

כשנפתחו דלתות הבית פרץ כל הציבור פנימה לעבר חדרו של הרבי, ור'

לספר לך סיפור נאה". עשה ר' מאיר אזנו כאפרכסת, והרה"ק מרוזין החל לספר:

יהודי כפרי עני היה מטופל בששה בנים, ובנוסף עליהם היו סמוכים אל שולחנו גם הוריו הקשישים, אותו כפרי דר בבית שכלל אינו ראוי לתואר בית, בימות החורף היו הגשמים חודרים פנימה, ובקיץ היתה השמש קופחת על ראשי בני הבית. היה זה יום חורף צונן ומושלג, בביתו של הכפרי שררה חשכה, שכן פרוטות לקנית נר לא היו בנמצא, ומובן שעל עצי הסקה איש אף לא העז לחלוט, התכרבלו בני הבית בבליי הסחבות שלהם למצוא להם מסתור מהקור וטיפות המים הדולפים לתוך הבית. בפניתו ישב בעל הבית מרובבל בסחבותיו ולבו מלא צער, "עד מתי אפשר להתקיים בתנאים שכאלה?" הרהר, צר לי לראות את אשתי וילדי במצב עלוב שכזה, אך צר היה לו שבעתיים לראות כך את הוריו הזקנים והחלושים, הן נאמר "כבוד את אביך ואת אמך" - כלפיהם חובתי גדולה יותר.

בבוקר המחרת שככה הסערה, והכפרי החליט לעזוב את ביתו ולצאת לעיר הגדולה, אולי שם יאיר לו המזל פנים? נפרד מבני משפחתו, שם תרמיל על שכמו ויצא לדרך. ימים רבים הלך עד הגיעו לעיר הגדולה, ובעיר - אל מי יפנה באיך לו קרוב או מר, נכנס איפה אל בית המדרש ופתח בתפלה, מתוך לב קרוע בקעה תפילתו ועינים זלגו דמעות כמים.

כשסיים תפילתו הבחין כי יהודי עומד מן הצד ומתבונן בו, "מדוע תבכה?" שאל האיש. "אנא ספר לי, אולי אוכל לעזור לך". סיפר לו הכפרי על צרותיו הרבות, פניו של האיש נפלו בשמעו את דברי היהודי, בכל לבו חפץ לעזור לו, אך מה הוא מסוגל לעשות ואיך הוא נמנה עם העשירים. בכל זאת שלף מכיסו שלושה זהובים והגישם לכפרי, "קח זאת" אמר, וצא לשוק ובורא העולם הממציא פרנסה לכל ברואיו, בוודאי לא יקפח אותך, אך בטרם תצא לנסות את מזלך, בוא עמי לביתי ותסעד את לבך ותנוח מעמל הדרך, וכך תוכל לכלכל מעשיך בצלילות הדעת.

לאחר שסעד הכפרי בבית מארחו ואף נח מהדרך, יצא עמו המארח אל השוק לעזור לו במסחרו, ואכן עד מהרה הזדמן לכפרי עסק כלשהו, ובאותו היום הרוויח שלושה זהובים. התעודד הכפרי וחפץ להשיב למארחו את שלשת הזהובים שקיבל ממנו, אך הלה סירב ואמר: עדיין אינך עשיר, המתן עד שישלח ה' ברכה במעשי ידיך ותוכל להשיב לי את כספי בכבוד רב. כיון שכך, החליט הכפרי לשוב לביתו, הוא ידע שבששת הזהובים יוכל לקנות מזון לבני ביתו המתענים ברעב, מיהר וקנה קמח ושמן ועוד מצרכי מזון, וכן עצי הסקה לחימום הבית, ועמד לצאת לדרך, מארחו הרחום שידע כי על האיש לעשות דרכו בשלם, העמיד לרשותו סוס ועגלה ואמר: כאשר תחזור לעירנו לעסוק שוב במסחר, תשיב לי את הסוס והעגלה.

הודה לו הכפרי מקרב לב ויצא לדרך, בשל הגשמים והשלגים היתה הדרך משובשת והעגלה התנהלה בעצלתיים, והכפרי התפלל בכל העת שיצליח להגיע בריא ושלם לביתו. לפתע נתקל הסוס באבן ומעד, התהפכה העגלה ונפלה לתוך בור שנפער בצד הדרך, נפל הכפרי וכל חבילותיו התפזרו על פני האדמה המרופשת. כשהצליח הכפרי להרים את גופו הדואב, הביט הכפרי סביב ועיניו

חשבו: העגלה הפוכה, הסוס תקוע בעמקי הבוץ, וכל צרורותיו העלובים מפוזרים ברפש וברטיבות, מילא ייאוש את לבו וכמעט השתלט עליו, אולם הוא שב לעשתונותו אזר כח ובידיים קפואות ניסה להוציא את הסוס מהבוץ ולהפוך את העגלה, אך לא הצליח, ובינתיים החל לרדת שלג והקור חדר לעצמותיו והייאוש שוב תקף אותו, צנח איפה והתיישב על אחד מחבילותיו ופרץ בבכי מר.

באותה עת נסע יהודי עשיר בדרך המושלגת בכרכרת החורף שלו, ומבין הרוחות השורקות הגיע לאזניו קול נוסף - קולו של העני הבוכה. קול הבכי זעזע את העשיר והוא הורה לבעל עגלה לנטות לכיוון הקול, בהגיעו ראה את העני במצבו העלוב והבין את אשר ארע. כהרף עין קפץ הוא ומשרתו מהכרכרה ופנו לעזור לעני, חילצו את הסוס השקוע בבוץ, הפכו את העגלה, אספו את כל הצרורות והחזירו הכל לתקנו. "תודה... תודה" מלמל הכפרי המאושר.

אך העשיר לא הסתפק בכך, הוא העלה את היהודי על כרכרתו המרופדת, הושיבו והשקוה במשקה משיב נפש, ואף נתן לו מזון להחיות את נפשו, את העגלה והסוס צויה לקשור לכרכרה וכך הוליד העשיר את הכפרי עד לפתח ביתו, ואף סייע בידו להכניס את צרורותיו לתוך ביתו. בהיכנסו, הבחין העשיר בבית העלוב של הכפרי, הבחין באשתו, בילדיו ובהוריו הקשישים. מיד עם הכנסם עטו הילדים על אביהם והתחננו ללחם. למראה הזה נקרע לבו של העשיר, מכלי להסס שלח ידו אל כיסו, הוציא את ארנקו, והגיש לכפרי סכום עצום: שש מאות זהובים. ובטרם הספיק הכפרי להגיב, אמר העשיר: ראשית לכל, האכל את בני ביתך, ולאחר מכן קנה לך בית ראוי לשמו, ופתח לך עסק שממנו תתפרנס. עמדו בני הבית המומים ונבוכים ולא ידעו כיצד להודות לעשיר שגמלם טובה כה גדולה, אך העשיר לא המתין למלות תודה, בלבו רחש תודה לקב"ה על שזימן לו מצווה חשובה שכזו, הוא פנה החוצה והמשיך דרכו בשמחה רבה.

מני אז חלפו שנים רבות ובא זמנו של העשיר להסתלק מן העולם, הגיעה נשמתו לבית דין של מעלה ונשאלה: "נשאת ונתת באמונה?" בטרם הספיק העשיר להשיב, באו אלפי מלאכים וכל אחד הכריז על עבירה שעשה המנוח, ונפסק דינו לגיהנום. אך בטרם נחתם פסק הדין הגיע מלאך מליץ יושר אחד ושאל בקול גדול: "כיצד אפשר להשליך לגיהנום אדם שהחיה עשרות נפשות מישראל, הרי נאמר 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא'..." החליטו להניח את זכויותיו וחובותיו על שתי כפות המאזניים ולראות איזו תרביע, והנה לא הספיקו המצוות להכריע את הכף לטובה, מיהר המ' ל' יץ להביא את הכפרי העני, את הוריו וילדיו, ושמו אותם על כף הזכויות, אך גם הם לא הכריעו את הכף. אז רץ המלאך והביא אף את העגלה והסוס, אך גם אלה לא הכריעו, המלאך המ' ל' יץ לא אמר נואש ומיהר להביא את כל הבוץ ורפש שדבקו לעגלה, ולסוס ולצרורותיו של העני, והטיל אותם אל תוך הכף, ואז קרה הדבר - כף הזכויות הכריעה את כף העבירות, ומיד נפסק דינו של העשיר לגן עדן.

תם סיפורו של הרה"ק מרוזין, ר' מאיר בעל הבית, השפיל מבטו ולאזניו הגיע קולו של הצדיק: "השומע אתה ר' מאיר, לעיתים מסוגל רפש ובוץ של יהודים לחלץ מן הגיהנום. ולמה לך להתלונן?... הנחך ר' מאיר בראשו בהסכמה.

בפי ישרים

ללכת בדרכי ישרים לפניך

חשיבות התפלה של יחיד

נחלש בכוחו, ובדקו בכל רחבי המדינה אם יש עוד רופא שיביא למלך את המזור לרפואתו, ובכך מצאו איזה רופא גדול, שהיה רופא של אחד המלאכים במדינה השכינה, קראו לו מבית המלוכה לבוא ולבדוק את המלך, ואם ימצא רפואה אשר תאיים לרפואת את המלך, הוא יתוגמל בשכר טוב.

נכנס הרופא את חדר המלך, בדק פה, בדק שם, חשב דקות ארוכות, ולאחמ"כ כתב מרשם לתרופה, אשר להשיג את המוצרים לייצר את הרפואה, צריך להביא את זה ממדינה רחוקה, וזה יעלה הון רב, והמלך שיש לו אוצרות רבים, בוודאי יוכל להמציא את התרופה, וכשיאכל את זה מס' פעמים ביום, יהיה לו רפואה שלימה. והמלך לא חסך מאמצים, ולא נתן לזמן לעבור, אלא מיד הוציא חיילים שיביאו את התרופה.

לבינתיים המלך ישב עם ייסורים, וכל יום שעבר היה לו עוד קשה בבריאות. יום אחד הגיע רופא אחד מאחת העיירות, שהוא לא היה רופא גדול ומפורסם כמו כל הרופאים שהגיעו עד עתה אל חדר המלך לבדוק אותו, אלא היה רופא פשוט, שהיה מביא ללקוחותיו תרופות לא יקרות, ואף תרופות שניתן להכין אותם לבד ובבית. הרופא נכנס אל חדר המלך, בדק אותו בכל מיני מקומות, ואמר למלך שיש לו תרופה למלך, המלך

דוד המלך ע"ה אומר בתהילים "זיעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה ותחשב לדור ודור עד עולם". מוצאים אנו בתורה"ק שלא רק פנחס עצר מגיפה, אלא גם אהרן הכהן "זיעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" אהרן הכהן לקח את הקטורת "ועמד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה".

שואל הרה"ק בעל ה"תפארת שלמה" ז"ע, לכאורה למה דוד המלך ע"ה החשיב יותר את פנחס "זיעמוד פנחס ויפלל ותחשב לו לצדקה עד עולם", הרי גם אהרן הכהן עצר מגיפה. ואם נתבונן במספרים יצא לנו שבמגיפה של אהרן הכהן נהרגו למעלה מארבעים אלף איש, ואילו אצל פנחס נהרגו יותר מעשרים אלף איש. אז א"כ למה נחשב יותר פנחס מאשר אהרן הכהן.

ונסביר הדברים בדמיון. מעשה במלך גדול שחלה, וכל יום שעבר הוא נחלש עוד ועוד בכוחו. הוא דרש להביא את כל טובי הרופאים את מיטתו, להביא מזור למחלתו. מכל קצוי המדינה, ומחוצה לו, הגיעו רופאים, נכנסו אל טרקלין המלך, כל א' בנפרד, בדק את המלך, ואמר את מה שיש לו לומר על פי תורת הרפואה. ושום מלך לא הצליח להביא את התרופה שיביא למלך את הרפואה השלימה, וכך או כך שהמלך

שאל איפה יהיה ניתן להשיג זאת, אמר הרופא למלך, לא, את התרופה הזאת אפשר להכין מיד, לקחת מזה מס' פעמים ביום, ויהיה למלך רפואה שלימה. רשם הרופא מרשם שצריך לקחת מס' דברים, ולקרוח אותם יחד, ולהביא למלך מס' פעמים ביום.

לאחר ימים מספר ראו אצל המלך התקדמות גדולה ברפואתו, ועד שהגיע התרופה היקרה מאחת המדינות, המלך כבר נתרפא, והיה לאיש בריא כבתחילה. המלך מאוד נתרגש והחל לפרסם את שמו של הרופא הפשוט.

הגיע הרופא הגדול אל המלך ואמר לו 'נפשי בשאלתי'. אמר לו המלך 'שאל'. ויאמר לו הרופא, על מה ולמה מפרסם דוקא את שמו של הרופא הפשוט, ולא את שמי, שאמרתי להביא למלך תרופה יקרה. ויאמר לו המלך כדברים האלה, נכון - גם אותך אני יפרסם. אבל החידוש שיש לי פה אצל הרופא הפשוט הוא כך, שאתה הבאת לי תרופה יקרה שצריך להשיג ממדינה רחוקה, ורק אנשים עשירים יכולים להביא לעצמם את התרופה שאתה ממציא להם. אמנם הרופא הפשוט, מביא תרופה פשוטה וקלה, שמביאה את התרופה השלימה והמהירה, ולכן הוא יזכה ליותר פרסום, והערכה רבה.

אותם הדברים נאמרים כאן בהסבר דברי דוד המלך ע"ה שמשבח יותר את פנחס מאשר אהרן הכהן, משום שסבר דוד שנכון הם הדברים שאהרן הכהן עצר את המגיפה ע"י הקטורת, והוא צריך פרסום. אמנם פנחס הכהן, נתן דבר פשוט, והוא תפילה, 'ויעמוד פנחס ויפלל', שהוא עמד והתפלל, ובזכות זה 'ותעצר המגפה'.

וכך אנו רואים ומוציאים אצל דוד שהוא היה צריך לברוח מפני כל הרודפים אותו שרצו להרוג אותו, והוא היה בורח ממקום למקום, ומתפלל ביחידות, וכמו שאומר דוד בתהלים 'ואני תפילה' שתמיד הוא

התפלל בשעה שהציבור מתפללים, וכיון במחשבה יחד איתם, וזכות זו עמדה לו להנצל ולהגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

והיו ידוע את אשר כתב רבינו בעל ה"ישמח ישראל" ז"ע שהתפלה שהיתה בפיות של בני ישראל בשעת העבודה הקשה שהטילו עליהם המצרים, היו "אוי ווי", וזה עמד להם בעת צרתם להנצל ולצאת מארץ מצרים, אע"פ שבשכל האנושי לא היה יכול לקרות כזה דבר, אלא שאפילו ולא יכלו או שלא היה להם זמן להתפלל, האנחה והתפילה הזאת שהיתה מזעקת לב נשבר, עמדה להם להנצל, וכו"ל.

עוד יש לנו להביא את דברי הרה"ק בעל ה"דברי ישראל" ז"ע שהביא בשם זקינו הרה"ק רבי ישראל מקוזמיר ז"ע בפרשת חיי שרה על הנאמר בפרשה שאליעזר עבד אברהם אף על שעמד על יד הבאר, ויכל לקחת מים ולהשקות את הגמלים, הוא נשא תפילה, על מה ולמה? והוא עונה שאפילו כך, אליעזר עבד אברהם התפלל וביקש, ללמדינו שכל יהודי צריך לבקש מאבינו אב הרחמן, ואפילו על הדברים הקטנים ביותר, וכן מביא בליקוטים על מאמר הגמרא "ולוואי שיתפלל אדם כל היום", ופירש שיתפלל ויבקש על הדברים הנצרכים לו בעל עת וזמן.

כך גם בימים אלה, חודש אדר, שמזל טוב לישראל, שכתוב בהלכה שאם יש ליהודי משפט עם גוי יקבע לחודש אדר, שאז המזל טוב לעם ישראל. ובפרט שימי חודש אדר מסוגלים לתפילה לבורא כל עולמים, על "נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי" לפעול כל אחד כל מה שהוא צריך בכלליות ובפרטיות, וגדול התפילה שיכולה להפוך מצרה לרצה, להפוך את כל הדברים הלא טובים, לטובה לחסד ולרחמים. וה' ימלא כל משאלות ליבנו לטובה, וכל מה שהתפללנו וביקשנו בימי הפורים, יעלו לרחמים ולרצון לפני אדון, לפעול לנו את כל הישועות הצריכים לנו בכל הענינים ברוחניות ובגשמיות, וכל טוב סלה.

אוצרותיהם של צדיקים

שבת פרה • נכתב ע"י הרה"ג רבי אהרן פרלוב שליט"א

פרשת פרה אצל הצדיק

בש"ק פ' פרה תשי"ז שבת אצל הרה"ק חו"פ ר' יצחק מפשעווארסק (שליט"א) [זצ"ל], בעת חוב"ק אנטורפן, וארשום איזו שיחות ששמעתי מפיו ויהיה לזכרון, ולקריאה לביתי תחי'.

בעת בואי בשלום לחדרו, אמר לי שבחיי הגה"צ ר' שמחה יששכר בער מציעשינוב ז"ל, לא עבר עליו שום שבת פר' פרה שלא שבת אצל הגה"צ מצעשינוב ז"ל, כי אמר שבפ' פרה צריכין להיות אצל גוטען ואמרתי לו שאני שמעתי מזקני הגה"צ מהר"ש ענגיל מראדומישלא זצ"ל, שזקנינו הגה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו ז"ע בא פעם לרימנוב אל הרה"ק ר' צבי הירש מרימאנוב ז"ע, ומתחלה תמה הרצ"ה ושאלו: הרב מצאנו, מה אתם עושים כאן? והשיבו: קבלה בדינו שבפ' פרה צריכין להיות אצל צדיק הדור, ולכן באנו לכאן. ונענה הרצ"ה בראשו ואמר: בודאי כן, בודאי כן.

הרי"צ מענותנותו הפשוטה אמר לי: כיון שאני הייתי צריך להיות אצל יהודי טוב, וכיון שלא נסעתי, באתם אלי, כדי שאהיה אצל יהודי טוב... "יפה שיחתך" (ברוקלין תשס"ה) ח"ב, ע' רמ"ה

שבת פרה - חיזוק אמונת צדיקים

כ"ק זקניי ז"ל (-מרן מהר"י מבעלזא ז"ע) אמר שאילו היה חסיד הנוסע לדבי, היה בוחר לנסוע אל רבו על שבת פרה. ואפשר כי יש בכך רמז עמוק, כי בפרשת פרה מצינו הענין של "ואין לך רשות להרהר אחריה" (ראה רש"י במדבר יט, ב), וכמו כן אסור להרהר אחר רבו (ראה סנהדרין קי).

הגה"ק מהר"ם מבילגורייא ז"ע, "עלים לתרופה" (אנטורפן תשס"ג) ע' צ"ח

יש אומרים שפרשת פרה מדאורייתא

שמעתי טעם על היש אומרים (או"ח תרפ"ה ס"ז) שפרשת פרה מחוייבים בקריאתה מדאורייתא, כי באמת נאמר (דברים ט ז) זכור ואל תשכח את אשר הקצפת את ד' אלקיך במדבר, ולמה אין מזכירין פרשת העגל כמו פרשת זכור, משום שאין ראוי להזכיר בפה מעשה העגל. אמנם ידוע דרשת ר' משה הדרשן המובא ברש"י ז"ל שפרה אדומה היה לכפר על חטא העגל תבא אמה וכו', לכן אנו קוראים פרשת פרה שיש בה זכר למעשה העגל.

מכת"ק הרה"ק רבי סיני מז'מיראד צוק"ל, "חמדה גנוזה" (ברוקלין תשס"ב) ח"ב, ע' קצ"ז

עלון זה נתרם

הדר קיבלוה
ליהודים היתה אורה - זו תורה
בימי הפורים האלה,
בהם מרבים באורה,
נרים תרומה הגונה לשותפות
בזיכוי הרבים הגדול הזה להגדיל
תורה והאדירה בהפצת הגיליון
הזה, לקדש שם שמים בעולם.

לע"נ
**הרה"ק הרבי ר' אלימלך בן
רבי אליעזר ליפמן זצ"ל**
בעל ה"נועם אלימלך"
נלב"ע כ"א אדר תקמ"ז
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
**הרב נפתלי הרץ בן הרב
יוחנן דב הלוי ז"ל**
נלב"ע י"ב חשוון
ולע"נ האשה החשובה מרת
רבקה בת הרב משה חיים ע"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

נודב לע"נ
**הרב מרדכי מנחם מנדל
בן הרב אהרן אריה ז"ל**
נלב"ע ה' תמוז תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הפה"ח ישראל פיגנבוים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן 540321-ע"ש ישראל בנימין פיגנבוים. ניתן לתרום מכספי מעשר.